

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **«GORENJEČ»** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravištvu.

Absolutizem?

Znano je, da stoji velik del nemškega cesarstva na slovanskih tleh. Veliki mesti Bretislava in Branibor sta imeli pred stoletji slovensko prebivalstvo in pri mestu Braniboru so se vršili tisti boji polabskih Slovanov, katere nam je naslikal Jurčič v Tugomeru. Ko je bil nekoč govor o tem, kako to, da imajo Prusi in Sasi večjo germanizatorično moč, nego avstrijski Nemci, razlagal je visok dostojanstvenik — seveda Nемец — to prikazen tako, da so avstrijski Nemci — samoobsebi se umeje, da ni mislil na kranjske Nemce — bavarskega pokolenja čistokrvni — pur sang —, Prusi in Sasi pa mešanica Slovanov in Germanov. Ta misel ima nekaj záse. Sicer so tudi avstrijski Nemci storili v germanizaciji več kakor dovolj; o tem nas pouči statistika Koroške, Štajarske, Nižjeavstrijske in Moravske. Gotovo pa je, da avstrijsko nemštvo nima tiste žilavosti in tudi ne tiste navdušenosti, kakor Nemci v «rajhu». In ko bi avstrijski Nemci ne imeli bogatega strica in bi bili omejeni na to, kar so ustvarili sami, ne imeli bi povoda nositi pokoncu glave. To je po našem mnenju glavni vzrok, da se — hvala Bogu — niso posrečili načrti cesarja Josipa II., napraviti iz Avstrije centralizirano nemško državo in raznaroditi vsa slovanska plemena. Prepričanje o absolutni neizvršljivosti teh načrtov prodrla je šele tekom zadnjih let, v visoke dunajske kroge, največ po političnem delovanju grofa Hohenwarta. Schmerling je bil tem oziru še popolnoma josipovec. Ogrom nasproti je menil, da lahko «čaka», nam pa je podaril v februarjevem patentu ustavo, ki nima druge tendence, nego vzdržati nemško nadvlado, kakor dolgo je mogoče nad vodami. V tem smislu so bili napravljene vsi volilni redi, v tem se je vodila uprava in sestavili so se vsi centralni uradi.

Tista tendenca se je prevzela v decembrovo ustavo in obdržala še tudi pri upeljavi neposrednih volitev v državni zbor. In ta tendenca na eni strani in slepost vladnih krogov na drugi strani je vzrok vseh naših političnih bojev, je rak-rana našega javnega življenja.

Decembrova ustava je na papirju zelo lepa, včasih celo idealna ali njeni očetje so bili mnenja, da se taka ustava sklene lahko brez vsake nevarnosti za nemški živelj, ker ustava sama na sebi je mrtva, če je ne oživotvori uprava in to so imeli v rokah in menili so, kakor skopuh, ki si je na vse mogoče načine nagrabil ogromnega bogastva — da jim je zajamčena na večne čase. Podcenjevali so ti stari centralisti žilavost, nadarjenost in vztrajnost slovanskih narodov in v prvi vrsti Čehov. Tem so poslali Kollerja na glavo, zapirali urednike čeških listov, mrevarili zakon o zborovanju na neverjeten način — a niso mogli ubraniti, da bi ne bili začeli pljuscati valovi čez zidove, v katerih so se čutili popolnoma varne. In od oktobrove diplome sem, od začetka ustavnega življenja v Avstriji suče se vsa avstrijska notranja politika ob boju med Čehi in dunajskim centralizmom. S to sporno točko pečala so se vsa ustavna ministrstva in skoro vsa so se ob njej ugonobila. Leta 1869 odrinili so Poljake, priznavši jim popolno avtonomijo. Menili so potem tem laže oviti Čehi okoli prsta. Ali ni šlo. In tu nastopi grof Hohenwart. Če se ne oziramo na poskuse Goluhowskega in Belcredija je on prvi izpregledal in imel pogum povedati kroni, da so načrti cesarja Josipa neizvršljivi, in tu se začenja ono počasno, bolešno zdravljenje državnega organizma, ki provzročuje vse politične krize. Sedaj šele se je v vladnih krogih deloma začelo uvidevati, da imajo Slovani sicer na papirju zajamčeno enakopravnost, dejansveno pa so popolnoma brezpravni, ker deluje vsa uprava proti njim.

To zdravljenje, ki se je vršilo zelo polagoma in previdno, in se večkrat popolnoma ustavilo, ni bilo Nemcem prav. Ti so namreč mnenja, da vse, kar imajo ali kar so kdaj imeli, da jim vse tudi gre po pravici. Vsaka malenkost, ki se je dala Slovanom v okviru zajamčenih ustavnih pravic, napravila je v nemškem taboru velikanski krik.

V tem oziru je zelo značilna epizoda iz zadnje pro-računske razprave. Ranjkemu dr. Kajzlu so očitali nemški listi čez vse hribe, da bo počehil vse, posebno osrednje urade. In dr. Pacak je pred kratkem konstatiral, da je izmed vseh Čehov dosedaj edini Rezek spravil jo do sekcijškega načelnika, da so Nemci, ki so čuli, da hoče vlada imenovati še enega Čeha sekcijškim načelnikom, žugali z obstrukcijo in da je v vseh osrednjih ura-

dih med 121 uradniki petega razreda le pet Čehov! — Značaj počasnega in previdnega zdravljenja državnega organizma ima vsa dolga Taaffejeva vlada. In tu vidimo znamenito prikazen, da je imel Taaffe sicer vladno krmilo v rokah, vladal pa je pravzaprav Hohenwart. Skozi vsa dolga leta, ko je bil Taaffe ministrski predsednik, ni bilo važnega dogodka, da bi ne bili čitali, da je bil grof Hohenwart klican v cesarjev dvorec. In prvi važen korak, ki ga je storil Taaffe brez Hohenwartove vednosti — volilna reforma, — provzročil je njegovo politično smrt. V tem tiru so se razvijale razmere dalje in ko je grof Badeni storil važen korak naprej, prišlo je do obstrukcije.

Skozi vsa ta dolga leta čujemo o klicih, naj se sklene sprava na Češkem in leta 1890 se je tudi že sklenila, ali po Mladočehih zopet uničila. Češko vprašanje pa je in ostane jedro vse avstrijske politike.

Kar se dosedaj ni posrečilo nobenemu ministrstvu, izkuša sedaj doseči zviti Körber. Češko-nemška sprava, češko-nemške konference, tako se čuje na vseh voglih. In da se za ta pogajanja ustvari ugoden milieu, zato se žuga z absolutizmom. To in nič drugega je po našem mnenju pomen najnovejših Körberjevih groženj. Vsaj mi smo prepričani, da se na pravi absolutizem dosedaj ne misli. V prvi vrsti že zaradi tega ne, ker je stvar zelo opasna in za tak korak v odločilnih krogih ni poguma. Vsaj imamo izkušnje.

Grof Badeni je mislil, ko je izkušal zdrobiti nemško obstrukcijo, da ima zavarovan hrbet. Ali pri prvem odločnem koraku je padel, padel ne zaradi tega, da bi ne imel zaupanja pri kroni, ampak vrgla ga je dunajska ulica. Tudi nas uči zgodovina, da se ustave sicer včasih siloma preminjajo, to pa se zgodi navadno čez noč in se ne obeša poprej na veliki zvon.

Pisalo se je po nemških listih, da se bo uvel absolutizem zaradi naprave novih topov in pomnožitve stalne vojske. Ta trditev je brezmiselna. Ne le, da se delegacije dosedaj še niso nikdar branile ponižno votirati za vojake novih milijonov, bila bi ravno po absolutizmu tem težnjam zaprta vsaka pot, ker bi absolutna

PODLISTEK.

Himna božične noči.

Črtica. — Spisal Marjan.

Božična noč, prelestna noč,
kako čarobna in krasna si
z božansko svojo poezijo!
Fr. Ks. Meško.

Prišla si spet, božična noč!

Kako si že stara! In vendar te stoletja in stoletja vzprejemajo z enakim veseljem.

Vse te željno pričakuje, vse krepeni po tebi . . .

Pred 1901 letom si prvokrat stopila med človeštvo. Pred tem časom je še vzdihoval bedni človeški rod v prokletstvu, ki ga je izrekel Stvarnik nad Adamom. A dobrohotni Bog mu je obenem obljubil Odrešenika. Kako je človeštvo koprnelo po dnevu, ko ima priti obljubljeni Odrešenik. Podobno je bilo jetniku, obsojenemu v dolgoletno ječo. S kakim koprnenjem pričakuje on dne zlate svobode! Čim bližje je odrešenje, tem bolj si ga želi, tem težje ga pričakuje. In tako nestrpnø je pričakoval človeški rod časa, v katerem ima priti Odrešenik . . .

V tebi, božična noč, je priplul angel iz nebes in oznanil revnemu človeštvu, da se je narodil Mesija.

vlada nikjer ne dobila na posodo. Glede absolutizma, če bi res prišlo do tega, je odločilno vprašanje, v kakem obsegu se namerava sistirati ustava. Če se razžene le državni zbor, druge določbe o tisku, zborovanju i. t. d. pa ostanejo v veljavi, imamo popolnoma tisto, kar je vladanje s paragrafom štirinajstim; kajti to ni prav nič drugega, nego absolutizem s figovim peresom.

Mogoče pa je, da se razmislija o takem absolutizmu, kakor ga nam je označil klerikalen gorenjeavstrijski list: da se razžene državni zbor, oktroira nov volilni red za državni zbor, da se omeji število državnih poslancev in oktroira nov poslovni red za državni zbor.

Če se res ne doseže sprava med Čehi in Nemci, moralo bo sicer enkrat priti do tega, da se voz, ki se na noben način ne da razvozljati, preseka. Vendar pa še ni absolutizem pred vrati. Dosedanje grožnje imajo le namen omehčati trda srca nemških in čeških poslancev in uplivati, če mogoče, na Vsenemce, za katerimi drvi danes masa nemških volilcev.

Če pa res pride enkrat do poloma, potem se nam to ne bo napovedovalo naprej z ministrskega stola, ampak izvedeli bomo o tem, ko se zjutraj prebudimo iz spanja.

Denarna in moralna kuga v Bohinju.

Dopis iz Bohinja. [Konec.]

Zdaj pa se nekoliko še pomudimo pri konsumnem društvu kapelana Oblaka v Srednji vasi!

Vsak pameten odraščeni človek na deželi mora vedeti, da se sedanji slovenski kmet in to še zlasti v Bohinju more obdržati na svojem posestvu ter se obvarovati popolnega propada le s skrajno treznim življenjem in varčnim gospodarstvom. Kdor ga uči drugačnega življenja in drugačnega gospodarstva, tisti je brezsrčen spekulant in brezvesten zapeljivec, ki nima poštenega namena do njega. Bohinjci so nekdanj imeli dokaj dobrega in različnega zaslužka v tovarnah, gozdih in gorah in vendar so mnogo bolj varčno in skromno živeli, kakor dandanes. Zato so si pridobili nekateri lepo premoženje v gotovini. Zdaj ni v Bohinju, posebno v zgornji dolini, nobenega zaslužka več in tudi prihranjeni denar je šel «rakom zvižgat». Nekaj se ga je posušilo med mlajšim

V tej noči se je narodil Krist, ki je prinesel svetu odrešenje in ljubezen, ono neskončno, nesebično ljubezen, iz katere je umrl za človeštvo in katero je zapustil človeštvu kot najdražji biser. Toda človeški rod ni maral zanj, ni hotel ljubezni, te nesebične ljubezni . . .

«Po oznanitvi angela so se mahoma odprla nebesa in trume angelov so prepevale: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje.“ In pastirci so hiteli vzradoščeni v revni betlehemiški hlevce.»

Tako dobrodošla, tako zaželjena si bila pred 1901 letom, tako zaželjena si še dandanes, božična noč — noč odrešenja!

Za prijetnimi poletnimi in jesenskimi dnevi je prišla zopet mrzla, snežena zima. Vsa narava je odeta z mrzlim belim plaščem, vsa narava spi: po njej vlada sveta tišina in človeku se zdi, kakor da bi bilo vse zamrlo. Tako je pusto, tako dolgočasno — — — In vendar se vsi ljudje veselè mrzle, dasi neprijetne zime, veselè se je, ker se v njej praznuješ ti — božična noč! Kako nestrpnø te vse pričakuje, mlado in staro, — tajnepolna noč!

Nestrpnø koprnenje po tebi vlada tako v siromašni, mrzli vaški koči, kakor v bogati, dobro zakurjeni mestni palači. Vse se te veseli, vse te željno pričakuje — — —

zarodom, mnogo pa so ga polovile farovške roke. Kmet-sko prebivalstvo je tukaj navezano le še na svojo zemljo, a te v primeri z gosto obljudenostjo ni veliko. Vsakega, ki trezno misli in mu je mar bodočnost tega ljudstva, mora torej navdati resna skrb, ko premišluje njega kritični položaj. Ali Bohinjci v fari sv. Martina nič ne mislijo na prihodnost in živijo brezskrbno in lahkomi-selno tjavendan kakor otroci. To priča njih zapravljenost v konsumnem društvu v Srednji vasi, kjer se jim različna pijača in blago prodaja, ponuja in vsiljuje «na puf», kolikor se ga more zaupati komu ali še celo več, ker so bohinjski svederci kaj slabo poučeni, koliko ima kdo svojega, koliko tujega premoženja. In zgornjedolinski Bohinjci se zelo pridno poslužujejo te ugodne, a zapeljive udobnosti. Pa to je čisto naravno. Človek je že ustvarjen tako, da se prav lahko navadi na kaj boljšega, da rad pozabi na svoje premoženjske razmere in več privoščič svojemu telesu, nego mu dopuščajo te razmere. To se posebno lahko zgodi med preprostimi kmetijskim ljudstvom, ki ga vodijo in mislijo zanj sebični politični duhovniki, katere nezavedne in nerazsodne »farne ovčice« po božansko časte, smatrajo za nezmotljive voditelje v vseh zadevah in za najpoštenjše ljudi na svetu ter jih vsled tega slepo ubogajo, ako tudi jim svetujejo v kako še tako veliko neumnost ali škodo. Zato skoro ne more biti drugače, kakor da začno tudi revni kmetijski bajtarji dobro in nekako po gosposko živeti tam, kjer ustanovi rdečelični kapelan novo prodajalnico na katoliški podlagi, v nji sam meri in tehta blago, toči vino, pivo in žganje ter vse to hvali in ponuja ter vsiljuje svojim odjemalcem kakor židovski agent. Ženice, ki so prej po cel teden ragljale nad možmi, ako so se včasih v nedeljo nekoliko bolj dobre volje prigugali iz navadne gostilne domov, začno same zahajati v novo katoliško prodajalno, tam pokušati kapelanovo pijačo in poželjivo pogledovati po njegovem blagu. A ko jim kapelan pravi, da se za plačilo nič ne mudi in da bodo že plačale, kadar bodo mogle, se dajo obložiti z vsem, kar jim dopade, in odslej se v njih bajtah, kjer so prej jedli nezabeljen sok in krompir, pije kava, vino in žganje in celo šampanjec, kakor so ga pili bohinjski konsumarji letos jeseni, ko so sušili otavo. Ali tako rajsko življenje ne traja dolgo. Revnejši kmet kmalu zastavi vse svoje imetje v konsumnem društvu in potem ne dobi ničesar več «na puf» v njem. Ko konsumno društvo ne more več tako dalje

Tebe praznuje slovesno i siromak i bogataš. Vsak po svojej moči.

Kako čudapolna, kako prelestna si ti, božična noč! Ne oživi li v tvojem skritem čaru otrpnjena narava? Ne le človeški rod, temveč vse stvari v naravi te slave, te časte — — —

Lepo ubrano zapojo o polnoči zvonovi. Kako skrivnostno se glasi njih glas! Ljudje hite v cerkev. In v cerkvi? Kako sveti mir vlada v hramu božjem, kjer se opravlja svečano opravilo. Ni li brati vsem ljudem na obrazu drhtenje, koprnenje po nečem zaželjenem, po nečem velikem — — —

In ko oznani mašnik sredi opravila: «In devica Marija je rodila dete, ga povila v plenice in položila v jasli . . . .», ne prešine li pri teh besedah radost obraz sleharnega? Kako veličastno zapojo v tem hipu zvonovi!

Veselo hite po dokončanem opravilu ljudje domov. Ali niso podobni ti ljudje betlehemskega pastircem, ki so šli drgetajoči, koprneči v revni hlevce iskat Odrše-nika in so se vračali veseli, nepopisno srečni? — — —

In zvonovi? Ne oznanja li njih veličastni glas po širnem svetu obenem z glasom nebeskega krilatca: «Mir bodi ljudem na zemlji!»

Pozdravljena mi torej, čarobna božična noč, noč polna tajnosti, noč odrešenja — — —

šušmariti, začne vse vprek tožiti svoje dolžnike, da plača lastne dolgove. Marsikateremu kmetu proda vse in ga požene po svetu. Tak nesrečnež ima pri tem dvojno škodo. Prvič izgubi svoj dom, drugič pa je navajen na popivanje in potratno življenje, da je vsled tega odslej slab delavec in se bode morda v kratkem še sam popolnoma «izgubil». Tako bode tudi v Bohinju. Toda, kaj to mari brezvestnim konsumnikom, ki sedaj zapeljujejo in silijo kmete v dolgove! Da le dosti pijače in blaga razpečajo med nje, pa so zadovoljni; kajti po njih delu so jim umerjene plače, in dolgove bode cela fara že poravnala: kolikor bode zmanjkalo pri revnejših kmetih, to bodo morali dodati imovitejši zaslepljenci!

Pa ne le ljudskemu premoženju, temveč tudi ljudski morali in poštenju bode silno škodovalo to konsumno društvo. Kakor je sploh znano po Bohinju in kakor je že tudi dognano po sodnijskih spisih, dogajajo se v njem razne nepostavnosti in pretepi. V njem se shajajo tudi mladi še nepokvarjeni ljudje ter tihotapsko popivajo. Ko pa se približajo orožniki, hitro poskrijejo vse znake prepovedanega popivanja, kakor tatje ukradeno blago. Začne se zaradi tega ali pa zavoljo kakega drugega prestopka v konsumnem društvu kazenska preiskava. Ti mladi ljudje so poklicani za priče k sodišču in takrat pridejo k njim stari konsumni grešniki ter jih uče, kako morajo lagati in vse tajiti pred sodnikom. In mladi ljudje, ko vidijo, da temu podjetju stoji na čelu z «dobrimi» sveti in vzgledi sam njihov «od Boga poslani» in «od sv. Duha razsvetljeni» kapelan, lahkomišljeno ubogajo svoje zapeljivce in ravnodušno potrdijo svoje laži, če treba tudi s krivo prisego. «Če ne bomo tako storili», si mislijo, «pa se bomo zamerili gospodu kapelanu in potem tudi Bogu, ker so kapelan pri nas njegov namestnik! Oni že vedo, kaj delajo, zakaj bi jih torej ne ubogali!» In mladi ljudje začno legati, grdo legati! «Kdor laže, tudi krade» in kdor ne more krasti, pa slepari! Kako se slepari državo in njene služabnike «brez greha», tega se nauče in privadijo v konsumnem društvu. Ako pa ni tako sleparjenje greh, tudi ne more biti greh sleparjenje bližnjega, in tako jim odslej ni nobeno dejanje več greh, nobeno več grdo, nobeno več nemoralno in nobeno več nepošteno! Da le njim ugaja, pa je dobro! Nek starček, ki je poštenjak še starega kmetkega kroja in je prepričan, da se Bog strašno jezi nad takim pohujšanjem duhovnikov, je milo tožil: «Oh, kam smo prišli, kam smo prišli! Naši duhovni sedaj tako grdo lažejo in še druge uče lagati, kadar je kdo zaradi njih klican k sodnji. In ti duhovni dan na dan zavživajo s svojim grešnimi usti najsvetejšega Boga! «Oh, kam smo prišli, kam smo prišli! Bog bo celo faro kaznoval zaradi njih!» Čujejo pa se tudi bridke tožbe raznih sodnikov nad grozno pokvarjenostjo naših požlindranih klerikalcev in prišla nam je na uho tudi tožba nekega preiskovalnega sodnika v zgornjedolinskih Bohinjcih, ki ima z njimi, odkar imajo ti konsumno društvo, vedno mnogo opraviti, a silno težko kaj resničnega spravi iz njih, ker pri obravnavah vsi tako trdovratno lažejo, da nazadnje morda že sami sebi verjamejo!

Tako grabijo sedanji politični duhovniki denar našega kmetkega ljudstva ter mu uničujejo premoženje in poštenje. Ali niso taki duhovniki hujsi in nevarnejši za naš narod kakor kuga?! Gospod Bonaventura, čaka Vas težak, silno težak odgovor!

V Kranju, 21. decembra.

Deželni zbori so sklicani, in sicer gornjeavstrijski, solnograški, moravski, sleški in goriški na 27. t. m., češki, galiski in štajarski na dan 28. decembra, spodnjeavstrijski in kranjski pa na dan 30. t. m.

Državni zbor. Parlament je v zadnjem času zopet začel delati, menda vsled grožnje ministrskega predsednika Körberja glede odprave ustave. Zbornica se trudi, da dožene že pred božičem nekaj zakonskih predlog. Te dni se je pečala s kmetijskimi strokovnimi društvi. Poslanec Žitnik je predlagal, naj bo združena organizacija v tistih deželah, kjer nimajo deželnih kulturnih svetov, ločena po narodnosti. Ta predlog, ki je za Štajarsko, Koroško in Primorsko velevažen, je bil odklonjen, ker so proti glasovali Čehi in Poljaki.

Tržaško-koprskim škofom bo menda imenovan poreski škof Flapp. Poitalijančenje cerkva v Trstu, okolici in v koprskem okraju je torej gotova stvar. Take stvari se dogajajo pod pastirovanjem kardinala Missie.

Prestop. 2000 duš iz občine Boljunec v Istri je prestopilo iz katoliške cerkve latinskega obreda in stopilo pod škofovsko oblast slovanskega vladika križevskega. Za Ricmanji Rojan, za Rojanom Boljunec.

V Galiciji se bojkotirajo pošiljatve iz Nemčije, zlasti iz Prusije. Demonstrirali so tudi poljski dijaki na berlinski univerzi.

O Burih. Buri so še vedno pripravljene bojevati se do skrajnosti. General Botha ima pod svojo zastavo 24.000 mož, ki so preskrbljeni z živili in streljivom.

Dopisi.

Iz Mošenj. Pri nas imamo kapelana Bleiweisa, ki je tudi Lesčanom še dobro v spominu za časa zadnjih deželnozborskih volitev. Pri nas hoče vse narobe obrniti. Evo slučaja! Pri nas ima gostilno neka M. P. Ko sta si bila z gospodom župnikom Berlicem dobra prijatelja, je zahajal g. župnik redno vsak dan pokušat božjo kapljico, ker je znano, da se pri tej gostilničarki dobi res dobro vino. To more potrditi tudi dopisnik tega članka. Zakaj pa da sedaj kar naenkrat g. župnik ne zahaja več v to gostilno, to ni naša stvar. Pač pa čujmo nekaj drugega. Pred kratkim je šel g. župnik v družbi načelnice Marijine družbe in gospe učiteljave proti graščini Podvin; od nasprotni strani pa je prišla M. P. Slišalo se je strašno vpitje in posledica tega je bila, da je g. župnik popustil omenjeno družbo ter jo popihal v bližnji gozd. Precej prvo nedeljo pa je naš kapelan sklical neko sejo, katere so se udeležili vsi možje Marijine družbe. Na dnevnem redu je bilo, da naj se podpišejo vsi, da naj se odzame pravica za gostilno M. P. Poleg tega pa je kapelan še zagrozil onemu, ki bo šel v gostilno k omenjeni gostilničarki, da ga izbacnejo iz Marijine družbe. Nekaterim možem se je to zdelo že preveč, da bi kapelan tako nekrščanski postopal proti ženski, ki mu ni učinila ničesar hudega. Neki mož, ki je star že 70 let, je dejal kapelanu, da se ne podpiše, če se prav vsi drugi. Tudi pojdejo precej nalašč vsi v gostilno M. P. zato, ker jim kapelan brani. Zakaj se kapelan vtika v stvari, ki mu niso nič mar? Gospod župnik jih bo že sam uredil, on že ve, kako je, zato pa molči. Gospod kapelan, le ne z glavo skozi zid, ker je pretrd! —t—

Iz občine Ribno. Dolgo časa že ni bilo nobenega dopisa iz naše župnije. Danes naj Vam, gospod urednik, zopet nekaj sporočim, kakšni so naši duhovniki. Najbolj neusmiljen je župnik Jožef Pristov. On namreč muči naše otroke šolarje s tem, da morajo vsaki dan po šoli v cerkev, kjer postavi enega najneumnejših šolarjev za nadzornika. Kar mu ta nadzornik pove, je vse resnično. On ne potrebuje nobenega dokaza, da naravnost obsodi otroka, ga lasa, klobuta in dotični otrok, kogar zatoži župnikov «nadzornik», mora po celo uro klečati v šoli. Ne vemo, čemu bodo škofovi zavodi v Št. Vidu nad Ljubljano, saj bodo otroci itak dovolj učeni, ker jim naš župnik vedno veliko da za učiti. Če se pa kak šolar ne nauči, zapodi ga klečat, po šoli pa ga pelje v župnišče. Kaj ondi počne z njim, tega sicer ne vemo, to pa lahko trdimo, da mu kosila gotovo ne privošči, ker je sam preveč lakomen. Otroka si pridrži tako dolgo, da gre v popoldansko šolo, kamor ga pelje seboj. Popoldne mora zopet po celo uro klečati in ko šola mine, ga izpusti domov, rekoč: «Ko bi imel čas, bi te zaprl do Marijinega zvonjenja. Kaj mene briga, če si še tako lačen.» Morda ta župnik zaradi tega vadi otroke stradanja, da bi se jim želodec skrčil. Večkrat je že rekel na prižnici, da naj si malo pritrhamo, da bomo mogli več dati za faro in za druge potrebe! V drugič še kaj več, gospod urednik!

Z dežele, 10. decembra. (Vprašanje našega vseučilišča.) Valovi prelepega gibanja na Slovenskem v dosego vseučilišča se polagoma raztekajo. Ostal bo lep spomin na to gibanje in še lepši na sedanjo našo mladino, ki je stala v prvih vrstah ter pokazala nam sta-

rejšim, da je še dovolj idealizma v nji. To je tolažilno, vse drugo je obupno. Pokazalo se je tudi začetkom 20. stoletja, da v avstrijski državi še sedaj ne upoštevajo malega slovenskega naroda. Državna vlada vsaj bi morala izreči, ker se stvar ne da zaradi pomanjkanja učnih moči potom nujnega predloga in kmalu rešiti, da bi se vendar storilo toliko, da se nekaterim boljšim mladim močem dá prilika, da se morejo pripravljati za težavno delo vseučilišnega profesorja kot privatni učitelji na nemških vseučiliščih ali na češkem in da se bo skrbelo v to svrhu, da ali parlament ali § 14 ali kdorkoli že dovoli par tisoč na leto. Ali obljubilo naj bi se vsaj skrbeti za pravno akademijo v Ljubljani, četudi samo s štirimi semestri. Nič vsega tega. — Minister Hartel je na kratko zahteval od naših vseučilišnih profesorjev, da v vsem gotovi padejo z neba in tako vso stvar brcnil na stran. Ta minister je član uradniškega ministrstva. Večji narodi si sami lahko pomagajo naprej v vsem. Sami lažje povzdignejo gospodarstvo in imajo potem dovolj gnotnih sredstev, ki omogočijo šolanje v višjih naukih. Mali narod in stoletja že — pa ne po lastni krivdi — reven narod, pa tega ne premore. Malo Slovencev se je tekom sto let povzpelo do stopinje vseučilišnega profesorja. Tak narod seveda sam ne more ustanoviti vseučilišča, ako mu ne priskoči mecen, kakor jih premore Amerika ravno glede ustanovitve visokih šol. Na Slovenskem zbira katoliški duhovnik z vsemi poštenimi in nepoštenimi sredstvi denar za gradnjo jetnišnic, v katerih se bo počasi usmrčeval svobodni duh slovenskega naroda. Par stotisoč goldinarjev bodo dali v to svrhu gozdovi ljubljanske škofije v Gornjem Gradu. Ko bo treba zbirati za katoliško vseučilišče v Solnogradu, bode harač slovenskega duhovnika gotovo pritisnil na to izžeto limono — slovensko ljudstvo. Konec pride.

Iz radovljiskega okraja. Tudi «Gorenjec» je že poročal, koliko škode je napravila minuli mesec zadnja poveljenj, zlasti pri Cajhnovem jezu tik Radovljice, katerega je voda deloma poškodovala. Gospod župan lancovski, čegar last je dotični jez, ne more sedaj zmagati ogromnih troškov, ki mu bode jih bode provzročila nova zgradba tega jezu, zato je poprosil podpore. Dobro bi pa bilo, če dotični faktorji vpoštevajo to prošnjo in jo kolikor mogoče hitro rešijo, kajti, ako g. župan ne bode kmalu popravil jezu, tedaj bo voda trgala še naprej, in je zlasti v nevarnosti bližnji okrajni most in več mlinov, katere bo voda polagoma odnesla. Zatorej še enkrat nujno kakor tudi uljudno opozarjamo poklicane faktorje, da v kratkem rešijo vloženo prošnjo, in sicer kolikor možno ugodno. Saj celo pregovor pravi: «Kdor hitro dà, dvakrat dá.»

Iz Škofje Loke. Redni občni zbor tukajšnje «Narodne čitalnice» se je vršil v nedeljo dne 15. t. m. Gosp. predsednik dr. Anton Arko pozdravi v vznesenih besedah navzoče, povdarja, da deluje čitalnica že 39 let, torej se je osnovala v časih, ko je bila usoda slovenskega naroda še dokaj tužnejša, kakor je danes. Spominja se tudi s toplimi besedami v pretečenem letu umrlih društvenikov. Gospod tajnik Friderik Kramer je sestavil svoje poročilo kaj temeljito. Temu poročilu povzamemo, da je imelo društvo v minulem letu 1 častnega uda, 63 domačih za svojo osebo, 1 z rodbino in 6 vnanjih, torej skupaj 71 društvenikov. Gospod knjižničar Josip Deisinger omenja, da je bilo društvo naročeno na 23 časopisov — gotovo lepo število. Društvo zasluži vsestranske pomoči, saj nudi tako rado svojim članom dovolj in dobrega čtiva. Društvena knjižnica šteje čez 160 knjig. Nato se je vršila volitev novega odbora. Voljeni so bili sledeči gospodje: predsednikom dr. Anton Arko, podpredsednikom Božidar Bežek, c. kr. sodni adjunkt, tajnikom Friderik Kramer, učitelj, blagajnikom Leopold Primožič, c. kr. kancelist, in knjižničarjem Josip Deisinger, trgovec. Gospod župan Lovro Sušnik predlaga, naj se izvoli odbor v pomoč posebni pomožni odbor. Na predlog gospoda Bežeka so bili izvoljeni gg.: Ervin Burdych, lekarnar, Josip Svetlič, učitelj in Rafael Thaler, vodja trgovine. Sledilo je še več samostojnih predlogov, izmed katerih naj omenimo le toliko, da se je izrazila splošna želja, naj se ustanovi v

«Čitalnici» pevski zbor pod vodstvom Josipa Svetliča in naj bi vnovič oživel tamburanje. Po možnosti se bode tema željama ustreglo. Gospod sodni adjunkt Bežek povdarja posebno, da je treba predvsem dobrih domačih iger spraviti na oder; gledališke igre ne zabavajo samo ljudstva, ampak ga tudi likajo. Ker ni bilo važnejših predlogov, zahvali se g. dr. Arko navzočim za obilno udeležbo ter zaključil zborovanje.

Iz škofjeloškega okraja. Žalibog, še danes mislijo kmetski fantje, da ni pravega veselja v nedeljo, ako se malo ne «potipljejo» med seboj. Dobe se pa «fantinovci» take baže osobito v krajih, kjer nimajo žive duše, ki bi jim ustanovila kako pametno in koristno bralno ali pevsko društvo, ki bi vsaj nekoliko oblažilo včasih presurovo vedenje posameznikov. Menda imajo sosednji Retečani neko tako društvo, toda v koliko odgovarja svojemu namenu, nam ni znano. Pa bodisi tako ali tako: resnica je, da človek tuptam ne sme vedno brezskrbno hoditi po gotovih krajih. No, minulo nedeljo so sicer fantje napravili kar «med seboj». Pretečeno nedeljo torej, popoldne so se vračali po cesti, ki vodi iz Škofje Loke proti Godeščam fantje Janez Starman, Janez Jazbec, Peter Jugovic in posestnik Janez Hafner, vsi iz Godeš, občina Stara Loka, proti domu. Med potjo pa sta se začela zadnja dva imenovanih suvati; menda «sta skušala» svojo moč. No — in zopet so šli svojo pot. Janez Hafner si je pa menda od Jazbega izposodil nož in kmalu na to prizadel Jugovicu na desni prsni strani brez kakega povoda precejšnjo rano. Po izreku zdravnikovem je Jugovic močno poškodovan. Menda so hoteli fantje stvar tudi «med seboj» poravnati, kakor bi se primerila nesreča v šali, toda bržčas ne bo šlo tako zlahka. — Kaj pravite, gospod urednik, kakšnega «političnega mišljenja» so Godeščani? Saj vem, da ne uganete!

Z Bleda. (Protest.) Slavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu v Radovljici je poslalo na ukaz z dne 29. novembra 1901, št. 16.157, in razglas visoke deželne vlade z dne 26. novembra 1901, št. 20.356 podpisano županstvo naslednji protest: K stavbi, oziroma napravi, katera se misli napraviti za vodno moč v potoku Radovna za elektriko potrebno pri zidanju predora skozi Karavanke, dovoljuje si podpisano županstvo sledeče navesti: Na vsak način je šum (Rothweinklamm) s slapom eno najlepših biserov Gorenjske. Mnogo let se je od strani društva za promet tujcev na Gorenjskem delalo z velikim trudom in troški, da je mogoče priti od slapa skozi sotesko in nazaj. Takoj po dovršenem trudapolnem delu je postal šum vsem izletnikom na Bledu in okolici, kakor tudi hribolazcem, ki so prišli iz dalnjih krajev krepčati si srce in duh, najljubši izlet. S tem je postal šum in slap takorekoč del zdravilišča Bled — najdražji zaklad. Ako se ta biser naravnih čudežev Gorenjske porabi za industrijske naprave, tedaj se deželi, posebno pa zdravilišču Bled vzame najlepšo krasoto in povzroči nenadomestljivo škodo. Iz tega stališča se ne da opravičiti, da bi bilo absolutno potreba, da bi se voda iz soteske porabila za industrijske naprave, kajti lahko je dobiti vodno moč za take naprave drugod. Proti temu projektu ugovarja podpisano županstvo in si pridržuje za nadaljnje korake v tem smislu. Županstvo na Bledu, dne 16. decembra 1901. J. Peternel.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vabilo na naročbo. Današnja številka je predzadnja v tem letu. Vsled tega vnovič uljudno prosimo, da velecenjeni p. i. naročniki izvolijo čimprej poslati naročnino za l. 1902.

Vesele božične praznike vošči vsem velecenjenim naročnikom, podpornikom in dopisnikom uredništvo in upravnštvo «Gorenjca».

Osebna vest. Poštar g. Dragotin Huth v Mojstrani je imenovan poštarjem v Zagorju.

Za vseučilišče so vložile dalje prošnje naslednje občine, oziroma korporacije in društva na Gorenjskem: Srednja vas v Bohinju, Hrastje pri Kranju, Gojzd, učiteljstvo šole v Kropi, hranilnica in posojilnica v Gojzdu.

Vodovodna kača. Neka dobra duša, ki se vedno upa na spokorjenje nepoboljšljivih grešnikov, je spisala za predzadnjega «Gorenjca» dopis iz Kranja v katerem sklicuje se na izjave izvedencev mirno in stvarno zavrača zahtevo «Slovenskega Lista», da naj se izvede že zdavnaj pokopani vodovodni projekt dunajske delniške družbe. Ker je imel dopisnik najboljši namen dobri stvari koristiti, smo radi objavili njegove vrstice, dasiravno smo bili prepričani, da bo z njimi dosegel ravno nasprotno, kar je nameraval. Dopisnik ni pomislil, da imamo opraviti s peščico nasprotnikov, ki v svoji zagrizenosti ne delajo opozicije iz prepričanja, ampak nasprotujejo v svoji onemogli jezici le iz principa. Ne brigajo se za še tako utemeljene razloge, venomer trdijo svojo, veljati hočejo za nedosežne tehnike, bobnajo, kakor bi imeli za seboj vse polno somišljenikov in mlatijo prazno slamo po gostilnah ter po predalih «Slovenskega Lista». Če bi pa, recimo občinski odbor začel upoštevati kak drug vodovodni načrt, potem bi prihodnji «Slovenski List» prav gotovo prinesel slavospev na kokriški vodovod. Takim nasprotnikom je nemogoče resno odgovarjati. Kakor smo pričakovali, izpustili so kot odgovor na oni dopis zopet raz verigo vodovodno kačo v «Slovenski List». Previdno molče o troških «Pavšlarjevega» vodovoda, ki bi stal kakih 180.000 kron, pogrevajo zopet samo stare premlete reči in se sklicujejo celo na slavnoznana «Uvaževanja vredna pojasnila», ki so že pred tremi leti povzročila toliko smehu. Zato Bog ne daj, da bi napravili lov na to kačo. Zbog nedostajanja vode se bo itak sama kmalu posušila. To čutijo tudi sami in zato zahtevajo za vsako kapljico iz Čemšenikarjevega studenca odkupnino, s katero bi menda radi masili različne jezove še celo — ob Savi. Omenjamo le toliko, da kaj slabo pristojta tej gospodi, če tarna v «Slovenskem Listu» o pomanjkanju vode in raz varno zavetišče farovškega okna prešteva in pomiluje služkinje, ki s «konjskimi silami» napolnjujejo škafe iz vodnjaka poleg župne cerkve — ako pa obenem na vse mogoče načine bega nerazsodno ljudstvo in spletkari zoper edin mogoč vodovod. Kakor jih poznamo, ne bo prej miru, dokler ne bo mrzli curek iz kokriškega vodovoda ohladil njih domišljavih glav.

Glas vpijočega v puščavi. Tisti čas, t. j. tretjo adventno nedeljo zjutraj je imel prečastiti pridigo. In prebral je najpoprej za ta dan določeni evangelij sv. Janeza o svetem Janezu Krstniku. In izkoristil je prečastiti ta evangelij za svojo politično propoved in udrihal je po slovenskih liberalcih. In povedal je, da so liberalci brezverci, da zabavljajo čez gospodove služabnike ter svete samostane, da pa obratno zahtevajo, da naj duhovniki pridigujejo le o ljubezni. In dejal je, da sv. Janez

1902.

NOVOSTI

Velecenjene gospode odjemalce si najuljudneje dovoljujem opozarjati, da se bližajo Božični prazniki in Novo leto

ko marsikdo potrebuje posetnic ali drugih tiskovin, za katere se najtopleje priporoča

— IVAN PR. LAMPRET —

tiskar v Kranju.

Krstnik ni oznanjal samo ljubezni in zdelo se je poslušalcem, da hoče prečastiti sebe in novodobne duhovnike prisposodbljati sv. Janezu. In pozabil je povedati, da premnogi služabniki božji le takrat radi govore o ljubezni, kadar jih nihče ne sliši, sicer pa da najrajše delajo zdražbe. In opustil je razložiti, da bi bili slovenski liberalci najpohlevnejše duše, če bi duhovniki oznanjevali le vero ljubezni in ne bi tlačili vere v politiko. In tudi tega ni omenjal, da današnji proroki žive v palačah in ne v puščavi, da ne jedo korenin in kobilic, ampak piščance in pečenko. (Kakošen bi bil prečastiti, ako bi še moral jesti zelene kobilice!) In niti tega se ni spominjal, da je bil nekoč sam liberalec. In tolkel je naprej po liberalcih in poslušalci, ki ne marajo političnih pridig, so zmajevali z glavami in začeli so kinkati in objel jih je sladki spanec in beseda prečastitega je ostala glas vpijočega v puščavi. In ko se nam je o tem poročalo, prebrali smo tudi mi evangelij apostola sv. Janeza pa tudi evangelij apostola sv. Matevža o sv. Janezu Krstniku. In v le-tem zadnjem evangeliju imenuje sv. Janez Krstnik farizeje — «kačjo zalego». In potolaženi smo zaprli sveto knjigo, evangelij sv. Matevža. Amen.

Nova klavnica v Kranju in Kobljar. Kranjski občinski odbor je v svoji zadnji seji brez vsake debate pritrdil proračunanim troškom za novo klavnico. Z ozirom na to dejstvo poroča zadnji «Slovenski List»: «— — klavnico bodo zidali, ki bo stala po proračunu 44 tisoč, v resnici pa 60 tisoč kron. Nič več ne bodo meščani pujskov klali po hišah, vsi pojdejo pod nož na klavnici. Kako visoke bodo takse na klavnici in koliko poskočijonaklade na davke, se menda še ni določilo.» Da bo občinstvo spoznalo, na kako zloben in lažniv način se s to notico hujska zoper občinski odbor, naj na kratko pojasnimo vso zadevo. Občinski odbor je vsled zahteve deželne vlade že lani 28. septembra sklenil soglasno graditi novo klavnico. Kdor količkaj pozna razmere, mora tudi priznati, da je zato skrajna potreba. Deželna vlada je tudi že lani v jeseni odobrila predložene načrte. Brez krivde županstva se je vršil ogled na licu mesta zaradi nove stavbe šele letos spomladi. Istotako je sprejel občinski odbor že lani 16. novembra regulativ za novo klavnico, katerega je sestavil posebni odsek, obstoječ iz treh odbornikov, okrajnega živinozdravnika in zastopnika mesarjev. Določile so se natančno takse in sklenilo se je, da zasebniki za svojo uporabo lahko koljejo doma (Kobljar naj bo tedaj brez skrbi, koline bo lahko delal doma. Op. stavčeva). Občina je dobila stavbeno dovoljenje in pri zadnji seji je odbor ob priliki sestave proračuna za l. 1902 odobril proračunane izvanredne troške za novo klavnico v znesku K 44.800.—. Pri tej priliki je poročevalec na vse strani na podlagi zanesljivih podatkov temeljito pojasnil, da zaradi gradnje nove klavnice ne bo nikakor treba izvišati občinske doklade in da se novo podjetje ne bo le samo obrestovalo in amortiziralo, ampak da bo še vir stalnih dohodkov. Pri tej seji so bili navzoči trije virilisti Kobljarjeve stranke in med njimi tudi pooblaščenec virilista K. Polaka Kobljar sam. Odprl ni nihče ust, le Kobljar je — kakor običajno — zapisoval beležke, iz katerih je menda nastala tudi ona strupena notica v «Slovenskem Listu». Če so ti molčeči junaki in «izbrani zastopniki ljudstva» imeli kak vzrok protiviti se predlogu, zakaj niso v seji povzdignili svojega «mogočnega» glasu? Vsaj dostojen človek tako postopa! No, imeli niso niti najmanjšega povoda, protestirati in zato so lepo molčali. Kobljar je vedel prav dobro, da bi se v občinskem odboru le blamiral s takimi trditvami, kakor jih podaja «Slovenski List». Za njegove mameluke je seveda to lažnivo zavijanje v njegovem glasilu prav primerna hrana. Če kdo primerja notico v «Slovenskem Listu» s povedanim, bo kmalu spoznal s kakošne baže ljudmi se imamo v Kranju boriti. Ta notica je uprav značilna za to čedno «stranko». Laž jim je najljubše sredstvo, da udrihajo po nasprotniku. Za časa občinskih volitev so upili, da bo stala klavnica 90 tisoč, sedaj so sicer odjenjali kar

za 30 tisoč, a se vedno trdijo brez najmanjšega dokaza, da bo nova klavnica veljala 60 tisoč kron. In takole hoče imeti v Kranju prvo besedo!

Občni zbor «Narodne čitalnice v Kranju», na katerega opozarjamo čitalnične člane, vršil se bode danes ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo knjižničarjevo. 5. Slučajnosti in nasveti. 6. Volitev dveh pregledovalcev računov. 7. Volitev novega odbora.

Redni občni zbor gasilnega društva v Kranju se vrši 26. t. m. dopoldne ob polenajstih v mestni posve-tovalnici. Iz dnevnega reda odpade volitev novega odbora, ker rok poteče šele z 1. julijem 1902.

Volitev članov komisije za osebno dohodarino se bo vršila dne 28. decembra t. l., in sicer 1., 2. in 3. skupine (za kranjski okraj) pri okrajnem glavarstvu v Kranju. Dobro bi bilo, da bi se za vsako skupino nasvetoval po en član, ter bi se to pravočasno naznanilo «Gorenjcu» ali «Slovenskemu Narodu», da bi se potem moglo enotneje voliti. Mnogo volilcev se vzdrži volitve samo radi tega, ker ne vedo, koga bi volili.

V Predosljkih sta se zadušila okrog 60 let stara Andrej in Mina Šenk. Udušil ju je dim, ki ga je povzročila še tleča pernata blazina na peči. Na zapečku je ležal oče Andrej, vsled hudega dima se je prebudil in hotel odpreti vrata, a komaj je prijel za kljuko, zgrudil se je nezavesten na tla. Zjutraj so našli sosedje njega pri vratih in njegovo ženo v postelji mrtva. Poginilo je tudi osem kokoši, petelin in maček. Pač žalosten slučaj! Ze večkrat se je zgodila nesreča, ker na kmetih preradi zvečer zakurijo peč, na kateri leži vse polno cunj, odeje i. t. d., potem pa brezskrbno grede k počitku.

Efektna loterija prostovoljnega gasilnega društva v Radovljici. Društveni odbor nam naznanja, da se vrši žrebanje nepreklicno dne 31. decembra t. l. ter opozarja, vse p. i. društva in osebe, ki so prevzele razpečevanje srečk, da dopsiljejo pravočasno skupiček, ker veljajo po srečkanju le one srečke, ki so plačane dne 31. decembra opoldne. Ker so dobitki zares lepi in vrednostni, in ker se je njih število od prvotnega roka zdatno pomnožilo, upa si društvo do omenjenega dne razpečati še vse srečke. Zatorej naj nihče z zavlačenjem ne oškodi toli koristnega društva, kojega je prireditelj te loterije stala ogromni napor. — Izžrebane številke objavile se bodo takoj potom listov in po razpečevalcih.

V Radovljici se snuje društvo «Zabavni klub». Pravila tega društva so se že vložila na pristojno mesto.

Roparski napadi se množe v zadnjem času čimdalje bolj na Gorenjskem. Zlasti je opaziti, da so v onih krajih ljudje najdivjejši, koder imajo duhovniki vso oblast v rokah. Tako se nam poroča, da se je te dni od Bohinjske Bele do Bleda pridružil neki ženi neznan človek, ki je boječ ženi naravnost rekel, da naj mu izroči le ves denar, potem pa se ji ni treba ničesar bati. Žena se mu je vrlo odrezala, da ga že sama lahko nese, ker ga nikdar nima toliko seboj, da bi ga ji kdo pomagal nesti. Ženi se je res posrečilo na zvit način uiti nadležnemu spremljevalcu. — Dne 13. t. m. je bil somenj v Radovljici. Ko je šla 50 let stara Marijana Mulej z Brezij po kosilu proti domu, sreča jo neznan mož, češ, da jo bode spremljal. Na kraju gozda pri Mošnjah, ko sta hodila skupaj že celo uro, pa jo je tolkel s kamenom po glavi toliko časa, da se je ženica zgrudila nezavestna na tla. Rekel je med drugim: «Hudič, kako trdo bučo imaš, da te ne morem pobiti.» Prebil ji je črepinjo, in težko bo revica okrevala. Pobral ji je tudi 8-40 K. Napadalca so že dobili. Doma je iz Spodnjih Dupljan pri Tržiču in se zove Peter Sten, p. d. Purč. — Dne 8. decembra je napadel z odprtim nožem tesar Jakob Kunstelj iz Hrušice na državni cesti gg. Jurija Depolija in trgovca Edmunda Roossa iz Kranja, ko sta se peljala iz Hrušice na kolo-dvor na Jesenice. Kunstelj je mahnil z nožem proti Depoliju, ki pa se je srečno umaknil. Vzrok napada je neznan, tudi storilec ga ne ve povedati. Kunsteljna so zaprli.

Nagloma umrl. Poroča se nam iz Škofje Loke: 72letni neoženjeni Andrej Vrhovec je služil pri tukajšnji

posestnici gospej Ani Guzeljevi za pastirja. V ponedeljek ob polosmih jutraj je sel v hlev, da bi opravil tam njemu odločeno delo. Mož se je počutil zdravega. Mahoma pa se je zgrudil mrtev na tla; niti glasu ni dal več od sebe. Konstatiralo se je, da je srčna kap vzrok tako nagle smrti. Rajnki je z veseljem opravljaj svoj posel in se vedno dobro počutil v novi službi. Služil je menda komaj dva meseca pri gospej Guzeljevi. Mrtveca so odnesli v mrtvašnico na tukajšnje pokopališče.

Is Selc se nam piše: Ker se je zabavni večer odložil zaradi velike nesreče, ki je zadela selško dolino po zadnji povodnji minulega meseca, se bode taisti nepreklicno vršil v nedeljo dne 29. t. m. točno ob petih popoldne v prostorih g. Frana Šlibarja z naslednjim sporedom: Petje, tombola, srečanje in prosta zabava. Slovensko bralno društvo v Seleh je izmed najstarejših in vzlic hudemu pritisku od gotove strani jako čvrsto napreduje. Knjižnica sama šteje do 500 najrazličnejših leposlovnih knjig in časopisov. Slovensko bralno društvo se prav topla priporoča vsem prijateljem in znancem ter jih vabi k najmnogobrojnejši udeležbi na ta zabavni večer, katerega priredi v zvezi s tukajšnjim gasilnim društvom.

Glas iz občinstva. Od glavnega trga v Škofji Loki se nam piše: Gospod urednik, če pri vas v Kranju tako dežuje v enomer, kakor pri nas, potem ste reveži. Na mestnem trgu lije voda po glavnem kanalu tik mestnega vodnjaka ter poplakne ves trg. Te pomije dovede potem v mestni vodnjak. Taka voda, kajneda, gotovo ne more biti zdrava, že iz zdravstvenih ozirov ne. Zatorej bi vas prosil, da ne hodite sedaj v Škofjo Loko, ako ne vzamete seboj mehurjev, da preplavate z njima. Opozorite tudi dijake, ki hočejo iti skozi Škofjo Loko na božične počitnice na nevarnost, katere jim preti, ako si ne opasejo pred »Štemarji« mehurjev, kajti zaradi prevelikih luž se skoro brez njih ne pride skozi naše mesto. Gosp. urednik, na Vas se zaupamo! Spomladi, ko sta bila mestna ulica in trg posuta tako, da so bile kakor grape v gozdu, izginile so potem, ko je »Gorenjec« opozoril na to olepšavo mesta, kmalu skale in prepričani bodite, da je Vam bila za Vašo človekoljubnost takrat hvaležna vsa Škofja Loka. Prošimo Vas, da blagovolite vprašati, ali se hoče s posipanjem mestnega trga in ulic čakati dotlej, da se naredi prah, in ako se merodajnim faktorjem ne smilimo Ločani, smilijo naj se jim pa vsaj naši mestni stražniki.

Na Javorniku je ukradla posestniku Štefanu Podpacu njegova dekla 89-13 K, katere je imela spravljene v čevljih. Izročili so jo sodnji v Kranjski gori.

Pogreša se 37 letna samska, slaboumna, v Komendski Dobravi rojena Marijana Prosen, pristojna v Tunjice. Ker že od 23. septembra ni sledu o njej, se je bati, da se je najbrž ponesrečila.

Na Črnučah je dne 12. t. m. ponoči neznan tat pokradel v hiši F. Vilfanovi, po domače Rogovilčevi, iz sobe, kjer sta spali gospodinja in hči, dva stotaka, več desetakov in srebrnega denarja, vsega skupaj okrog 800 K, potem hranilnično knjižico z vlogo 100 K, zlato ovratno verižico in dva zlata brožka. Gospodinja je slišala, ko je tat odšel iz sobe in vrata zaprl za seboj, na kar je vprašala svojo hčer, kaj je neki dekla delala v svoji sobi. Tat je moral tudi iti skozi poselsko sobo, kjer ga pa ni nihče ne videl ne slišal.

Na Prelogu blizu Domžal je pogorela Štalarju hiša, hlev in vsa krma. — Dne 10. t. m. je zgorel skedenj posestniku Ostrežu v Ihanu. Vrli gasilci so srečno obvarovali hišo, ki je ostala tik gorečega skednja nepoškodovana. Zažigalca še niso dobili.

Upelil je ogenj dne 2. t. m. posestnici M. Pibernik v sv. Križu pri Kamniku skedenj, žitnico in streho z vso zalogo. Škodo cenijo na 2400 kron.

V Kamniku je bil dne 5. novembra — kakor smo že poročali — izvoljen županom g. Josip Močnik, svetovalec pa gg.: Martin Novak, c. kr. poštar v Kamniku, Ivan Špalet, tovarnar na Perovem, in Ivan Terpine, hišni posestnik v Kamniku.

Neresnična vest se širi po mestu, da bode Koblar z novim letom vzél v našem tiskarno v Kranju in da bo „Gorenjec“ prejenjal izhajati. Preskrbljeno je vse potrebno, da se te vroče želje nekaterih ne bodo — izpolnile.

Na Kranjskem sploh.

Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko je v svoji zadnji seji pred volitvami odobrila novi volilni red, po katerem dobe veletrgovci posebej dva zastopnika in se je cenzus znižal na pet kron.

«**Obrambno društvo**» so si ustanovili duhovniki na Kranjskem. Ti so namreč razžaljeni, ako koga malo potipamo in ga opomnimo, kako izvršuje svoj duhovniški posel. To društvo bo zastopalo člane pred sodiščem, fabriciralo popravke i. t. d. Torej bo nekaka odvetniška pisarna na deleže, kjer bo kak klerikalni dohtar nekaj več prislužil.

Križem sveta.

Potres v Zagrebu. Dne 17. t. m. ob 3. uri 16 min. popoldne so čutili v Zagrebu močan, vertikalni sunek, ki je trajal šest sekund, drugi sunki so bili bolj lahki. Večje škode in tudi nesreče ni bilo nobene. Ljubljanski »Slovenec« pa je poročal v sredo, da je bil ondi »grozoviti valoviti potres, da so se rušili dimniki, padali stropje, da je ljudstvo bežalo iz hiš in da je bilo strašno bobnenje«. Vse to je torej zlagano. Laž torej na vseh koncih in krajih pri teh gospodih. Ljudstvo v Ljubljani, pa tudi po Gorenjskem je bilo vsled te nesramne in brezvestne novice »Slovenčeve« silno zbegano.

Razne vesti. Minulo nedeljo so imeli Lahi v Trstu velik shod za vseučilišče. Kakor sedaj listi pišejo, se vlada odločno protivi ustanovitvi italijanske univerze, ampak hoče osnovati na univerzi v Inomostu nekaj stolic z laskimi predavanji. Časnikarske vesti, da je justični minister v bistvu izrekel veljavnost izpitov zagrebškega vseučilišča tudi za totransko državno polovico, utegnejo postati deloma resnične, ko se dovrše dogovori med justičnim in naučnim ministrstvom.

Dohodki cirkusa Barnum & Bailey. Te dni se je vršil v Londonu občni zbor družbe Barnum & Bailey, na katerem se je poročalo, da je pretečno leto imela družba, ki je dala svoje predstave v Avstriji, Nemčiji, Belgiji in na Holandskem, prejemkov okoli 296.000, izdatkov pa 228.000 funtov, torej čistega dobička 68.000 funtov, t. j. skoro poldrug milijon kron. Sedaj je cirkus v Parizu.

Oženil mater in hčer. Joel Vanpatten v Syracuse v Ameriki se je zameril zakonskemu zakoniku ameriškega. Gospa Asenaty Wright trdi, da je Joel njen mož, njena hči Karolina trdi tisto, in Joel pravi, da imata obe prav. Pred 24 leti se je oženil z gospo Wright, katere je bila vdova in je imela hčerko Karolino. Tekom let je Joel videl, da je Karolina postala krasno dekle, in se je hitro ločil od stare Asenaty in poročil s krasno Karolino. Zdaj je policija zaprla vso Vanpatten-Wrightovo rodbino — 11 oseb.

Domača knjižnica.

Roza Jelodvorska. Spisal Kristof Šmid. Krasna izdaja s šestimi podobami v barvotisku, fino vezana K 2—, po pošti K 2:20, je ravnokar izšla v zalogi L. Schwentnerja v Ljubljani. O tej lepi povesti za mladino izpregovorimo v kratkem kaj več.

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trafika na glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otonu Homannu, glavna trafika.

Gospodarske stvari.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škoti Loki.
V mesecu novembru je vzele 71 strank K 23.149-78, dvignilo 27 strank K 7.435-38, izplačalo se je posojil 11 strankam K 9.400.—. Saldo blagajnice dne 31. oktobra 1901 K 58.806-74. Prejemki v novembru 1901 K 25.978-59. Izdatki v novembru 1901 K 23.729-05. Stanje hranilnih vlog K 251.366-65. Stanje posojil K 177.807-38. Saldo blagajnice 30. nov. 1901 K 11.348-61. Število zadruženikov 126.

Slovensko čebelarstvo društvo ima svoj občni zbor v petek dne 27. t. m. v mali dvorani «Mestnega doma» v Ljubljani. Začetek ob poldesetih.

Pazite na levičnike! Otrokom, ki kažejo več spretnosti v levi roki, ni svetovati, da se tega odvadijo ter se silijo izvrševati opravila z desnico. Taka sila more škodovati celo na zdravju in možganih, kakor je to zasledilo v najnovejšem času zdravniško znanstvo. Sicer je itak izpričano, da so levičniki spretnjši v izvrševanju opravil nego desničarji.

Listnica uredništva.

Gospod Š. na D.! Prosimo Vas uljudno, da nam nadaljevanja spisa «Naš hišni davek» pošiljate kolikor mogoče več skupaj na enkrat, da ne bode treba čakati na rokopis. Morda kakih 20 pol skupaj, kar bi zadostovalo za tri številke. Toliko prosimo v blagohotno uvaževanje. — Gosp. Hribovski! Vaš spis pride v kratkem na vrsto. — Dopisa iz Predoselj in Cerkljan prideta prihodnjic na vrsto.

Casih je dobro, ako se človek opozori, kaj je koristnega zamudil in kaj uspešnega opustil. Že deset let se jako mnogo rodbin v svoj prid drži nove uvedbe, ki je za vsakdanjo kavino mizo jako važna, in te rodbine jo trajno upoštevajo. Ali še vedno je treba vsa ko gospodinja in mater opozarjati na to, da dandanes povsod kot najuspešneje uvedena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava kot primes zrnat kavi bistveno oplemenituje okus, da pa tudi, kar je vendar zelo važno, kavo dela zdravju prikladno. Že za navedeni pojem pač ni vzornije zmesi, nego je ta, ki spaja prijetni in priljubljeni okus zrnate kave z zdravstvenimi prednostmi našega domačega sadu, kakor stori to na tako neprepežen način uprav Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Tej gre nadalje ta brezprimerna prednost, da ima tudi «čista», to je brez primesi zrnate kave, jako prijeten okus po kavi; zato jo kot najboljši nadomestek priporočajo tam, kjer je zrnata kava zdravniško prepovedana. Vendar pa se nikoli dovolj ne opozarja na to, da gredo samo «pristni» Kathreinerjevi kavi v pravih izvornih Kathreinerjevih zavojih vse našete prednosti. Teh ne more nikoli imeti ono vedno se pojavljajoče ponarejeno blago in takozvano «odprto blago», ki ni nikdar nič drugega nego oprazen ječmen ali slad.

Tedenski sejem v Kranju dne 16. t. m.

Prignalo se je 231 glav goveje živine, 5 telet, 223 prašičev, 2 ovac, — koze, — buš. — 50 kg: pšenice K 8-50, prosa K 7.—, ovska K 7-25, rži K 7-50, ajde K 6.—, ječmena K 7-50, krompirja K 2-25, fižola (ribniški) K 8.—, mandaloni 6.—, koks 8-50, navaden rdeč 7-50, zelen 7.— do 7-50.

Mesečna soba

za dve ali tri osebe s hrano in brez nje
se takoj odda.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

201-2

Mestna hranilnica

v Kranju
obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

4-26 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 2,586.033-35. Stanje hipotečnih posojil K 1,729.049-05.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

1-24

pri Albinu Rantu, Kranj, Savska predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih stropov in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kakovostih. — Strelvodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

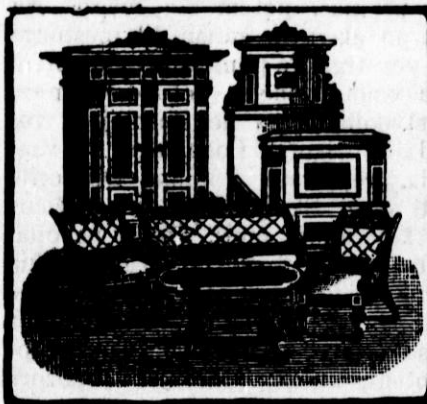
L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinije izvršene proti jamstvu primernege, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114-25

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljne opravo, zaloga pohištva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 54-37

po najnižjih cenah.

Genike s 300 podobami pošlje zastoj in poštnine prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109-26

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli,
lekar,

dvorni založnik Nj. svet. papeža Leona XIII.
v Ljubljani.

Potrjujem prejem staklenic Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopeje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izborna učinkujoče zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner,
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

III. 166-14

Karel grof Strasoldo.

Oddajo se iz druge roke naslednji časopisi: **Slovenka, Soča, Domovina, Rodoljub, Domoljub, Planinski Vestnik, Narodnogospodarski Vestnik, Rdeči prapor, Kmetovalec, Učiteljski tovariš, Dolenjske Novice, Slovenski List, Zvonček, Slovenska zadruga.**

Kje? pove upravnistvo «Gorenjca».

Tvrdba R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5
naznani da je že popolnoma založena z
jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki sukneni zalogi za moške, kakor kamgarn, štof, ševiot, gorenjsko sukno i. t. d., katero blago prodaja po krojaških cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi najnovejše blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah od 30 kr. naprej. Tudi imam prav lepe parhete, kambrike, kotenine, cvilih za postelje, koce, odeje i. t. d.

V vseh vrstah rut vedno zadnje novosti. Toraj povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebno ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni potrebi.

172—35

Spoštovanjem R. Miklauc.

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 167—7 že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzajem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natatnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja **Kakao sladni čaj** priporoča kot tečno, krepljivo, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja **Želodčne** kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepljivo, holest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodce čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlja 42 h, šest skatljic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Skatlja 80 h, tri skatlje 2 K.

Prsni, plučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljuje drgnenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljuje drgnenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

Preizkušeno sredstvo proti bolestim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zulfim in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb

p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkoczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkoczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo zreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstvena znamka. Varstveno in dijetlično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tudi omenjeni en kos pošlje takoj s poštnim povzajem.

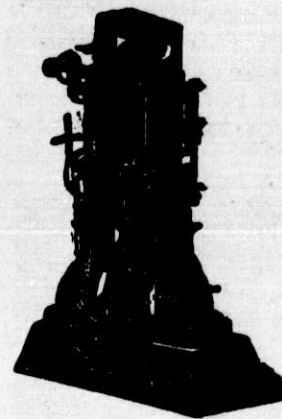
FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—16

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

G. Tönnies

Ljubljana 66—35

tovarna za stroje, železo
in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameri-
kanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

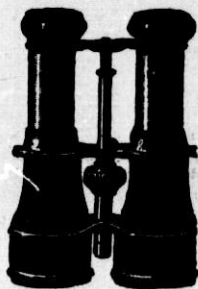

priporoča
svoje veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih dalnogledov, kakor tudi
vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila
točno in ceno. 67—37

Predtiskarija

Predtiskarija

FRANJA MERŠOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih žen-
skih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin,
krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po
zelo zmernih cenah. 158-14

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih
vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in ceno.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strugarkega izdelka,

97—30

kakor

kegle in krogle, krogle za balin

in sploh vsa v to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj
se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strugarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Hočete kupiti prav
dobro slamo-
reznico ali gepelj?

108—25

Obrnite se na skladišče

Fran Zeman

▼ Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)
kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice
za žito, mline za žito in sadje, reporeznice, brane
za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in
klinje. Trambe za vodo in gnojnico, cevi za vodvode,
se tukaj dobijo najceneje.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
registrirana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 1/2%
od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje pretirgalo.

139—17

Vrlim bratom Sokolom, vsem prijateljem in znancem želi prav

vesele praznike in

prav veselo srečno novo leto

Jos. Korošec

oskrbnik.

203

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, kipešne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

73—33

Večkrat premitano!

Zaloga vsake vrste
pokritih in nepokritih
voz, landaverjev i. t. d.

Vsled dogovora se jemljejo tudi stari vozovi v
protiračun.

Prevzema posamezna dela

kolarsko, kovaško in sedlarsko
proti jamčenju po nizki ceni.

Sprejme se več

pomočnikov in učencev.

PETER KERŠIČ

Šiška pri Ljubljani.

188—9

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

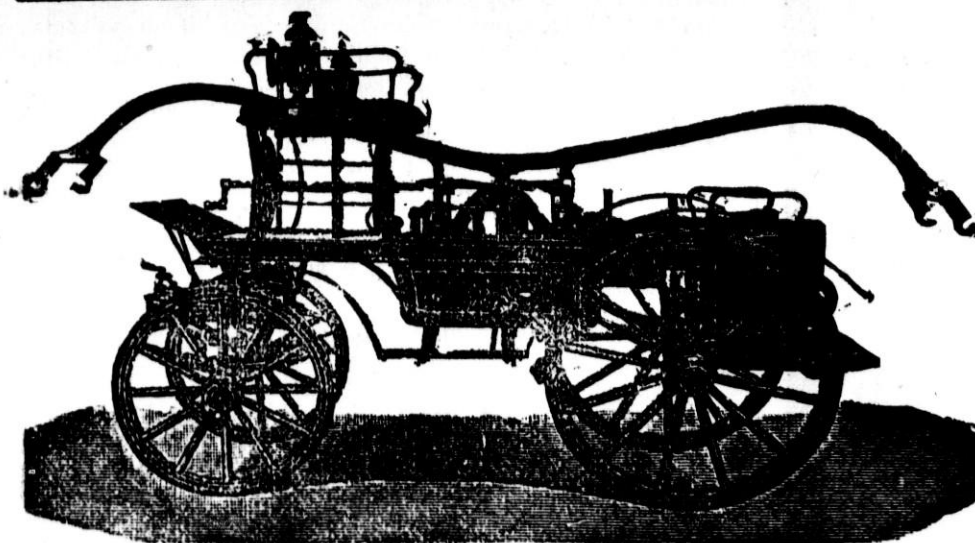
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 83—49

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

IOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici št. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistiških in kolesarskih oblek, havelokov, zimskih sukenj itd. za zimsko sezono.

Različno blago, in sicer najmoderneje je vedno
198-3 v zalogi.

Andrej Boucon

159-15 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE
in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoni in
frankovano.

Ivan Sartori

ključaničarstvo in trgovina z železnino ter
vsake vrste stroji

v Radovljici (Gorenjsko). 187-8

Tu se dobivajo

družinski šivalni stroji Singer	od 28 gl.	do 35 gl.
krojaški " " " "	34 " "	45 " "
družinski Ringsifer	50 " "	65 " "
veliki " za krojače " "	62 " "	73 " "
" " za čevljarje		75 " "
Slamoreznice	38 " "	60 " "

Za vsaki stroj se jamči, in se lahko
na mestu poskusi.

Stroji dajo se tudi na obroke.

Najceneji in najboljši poljedelski stroji

dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-
reznic, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69-35

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Alojzij Kraczmér

Prva in največja tvrdka za
prodajo in izposojevanje glaso-
virjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in
pianinov največje popolnosti tako
glede na glas, konstrukcijo kakor na
trajnost v jako okusni opremi vseh
slogov. 115-24

Špecialiteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod
za uglaševanje in popravlanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene
za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposojuje.

Zaradi popolne opustitve trgovine

se je pričela dne 11. novembra 1901.

Velika prodaja blaga

v Kranju „Pri novi tovarni“

nasproti Puppo-tove špecerijske trgovine.

Cene so tako izvanredno nizke za dobro in
frišno blago, da bo še sedaj bogata zaloga raznega
volnatega ženskega blaga, pisanega barhanta,
moškega loškega in brnskega sukna, štrikanih
sraje, tepihov i. t. d. v kratkem izbrana, naj
torej

nikdo te prilike ne zamudi

komur je ležeče

189-7

3-10 m moškega sukna izvrstno blago za celo obleko	gl.	4-50
7 krat 78 cm to je za celo žensko lodnato obleko . . .	»	1-40
pisane lepe barhante	78 cm za	12-16 kr.
» » flanele	78 » »	20-22 »
» » barhanste rute	kos »	19 »
» » žepne rute		3 »
cajga za cele možke hlače	za komaj	52 »

kupiti, posebno, ko ima vsak pravico
blago, s katerim ni zadovoljen

nazaj prnesti.

Stanje hranilnih vlog:
1,100.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 31.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 164—14

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschläger, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl.
80—36 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana
domača sredstva:

Dunajske želodečne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica
20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice, 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.
Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo
kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 ste-
klenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri,
1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.
Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu
6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za
prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 85—35

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Adolf Hauptmann

tovarna 53—40

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kleja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodolne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Izgubila se je

mlada psica-jazbečarka

temnokostanjeve in črne barve.

Kdor jo je našel, naj naznani to v gostilni «pri kolodvoru»
gospe Rantove v Kranju. 220

Vsaka
gospodinja
in mati

se mora blagrovati,
katera rabi z ozirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus Kath-
reiner Kneippovo =
sladno kavo (pristno
samo v znanih izvir-
nih zavitkih).

9—19

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravištvu „Gorenjca“.

185—9

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznano dobre in cene
svoje izdelke. 68—38

